

PPS-jaarrapportage 2018

Algemene gegevens	
PPS-nummer	AF-16173
Titel	Early nutrition – feather pecking
Thema	Duurzame veehouderij
Uitvoerende kennisinstelling(en)	Wageningen Livestock Research & Wageningen University
Projectleider onderzoek (naam + emailadres)	Marinus van Krimpen (marinus.vankrimpen@wur.nl)
Penvoerder (namens private partijen)	Dhr. Gerry Oude Elferink (De Heus) (GOudeElferink@koudijs.deheus.com)
Contactpersoon overheid	Francoise Divernach
Totale projectomvang (k€)	€ 560.000
Adres projectwebsite	N.v.t.
Startdatum	01-01-2017
Einddatum	31-12-2021 (verlenging is in oktober 2018 aangevraagd d.m.v. mutatieformulier)

Goedkeuring penvoerder/consortium

De jaarrapportage dient te worden besproken met de penvoerder/het consortium. De TKI's nemen graag kennis van eventuele opmerkingen over de jaarrapportage.

De penvoerder heeft namens het consortium de jaarrapportage	☒ goedgekeurd ☐ niet goedgekeurd
Eventuele opmerkingen over de jaarrapportage:	

Planning en voortgang (indien er wijzigingen zijn t.o.v. het projectplan svp toelichten)

Loopt de PPS volgens planning?	Nee. In 2017 was een PhD kandidate aangesteld, die het merendeel van de werkzaamheden voor haar rekening zou nemen. Deze kandidate is al heel snel na haar aanstelling uitgevallen vanwege een burn-out en het herstel heeft erg lang geduurd. Om deze reden is besloten om met ingang van 1 januari 2018 een nieuwe PhD kandidate aan te stellen. Dit alles heeft wel tot gevolg dat het project met minstens een half jaar is vertraagd. Heel 2018 is besteed aan communicatie tussen onderzoekers en ethische instanties die betrokken zijn bij het verlenen van een vergunning voor het mogen uitvoeren van de dierexperimenten. Dit alles heeft uiteindelijk geresulteerd in een afwijzing van de aanvraag, zodat de onderzoekers een nieuw plan moeten gaan uitwerken.
Zijn er wijzigingen in het consortium/de projectpartners?	Nee
Is er sprake van vertraging en/of uitgestelde opleverdatum?	Ja, zie boven. Op dit moment is de vertraging ca. 1.5 jaar. Verlenging van het project is aangevraagd.
Is er sprake van inhoudelijke knelpunten, geef een korte beschrijving	Het project zal inhoudelijk deels aangepast moeten worden vanwege de opmerkingen vanuit de ethische toetsing. De partners van het project moeten zich nog uitspreken over deze wijzigingen.
Is er sprake van afwijkingen van het ingezette budget/de begroting?	De hele procedure van ethische toetsing heeft veel financiële middelen opgeslokt, die ten koste zijn gegaan van de geplande activiteiten.

Korte omschrijving inhoud/doel PPS

Wat is er aan de hand en wat doet het project daaraan?
 Wat gaat het project opleveren en wat is het effect hiervan?

Wat is er aan de hand?

Het beschadigend verenpikgedrag van opfok- en leghennen met intacte snavels is een groot welzijnsprobleem. De oorzaak van dit gedrag is multifactorieel, waardoor het lastig is om dit te voorkómen.

Wat doet het project daaraan?

Verwacht wordt dat er een gevoelige periode is in het jonge leven van opfokhennen, waarin de aanleg voor het beschadigend verenpikgedrag al dan niet bevorderd wordt. In dit project wordt de gevoelige periode voor het ontstaan van dit ongewenste gedrag vastgesteld. Hiertoe wordt een groot aantal mogelijke biologische indicatoren gemeten. Vervolgens wordt nagegaan wat het effect is van diverse voedingsstrategieën op deze biologische indicatoren met als doel het beschadigend verenpikgedrag te verminderen. De experimenten worden uitgevoerd met verschillende rassen hennen (wit en bruin), zodat ook meer kennis beschikbaar komt over de interactie tussen voeding en erfelijke aanleg van de hennen t.a.v. het verenpikgedrag.

Wat levert het project op?

Dit project levert nieuwe inzichten op in voermanagement ter voorkoming van verenpikgedrag en kannibalisme. Deze inzichten kunnen veehouders helpen bij het voorkomen van dit gedrag. Een andere uitkomst van het project is vernieuwd inzicht in de voersamenstelling van opfok- en leghennen. Deze kunnen toegepast worden voor het samenstellen van laag-verenpikvoerders. De nieuwe bio-indicatoren voor verenpikken biedt de fokkerijinstellingen aanknopingspunten voor specifiekere selectie op genetische lijnen met een lage aanleg voor dit gedrag.

Wat is het effect hiervan?

Uiteindelijk zal dit project bijdragen aan een diervriendelijk, maatschappelijk aanvaardbaar en economisch levensvatbaar houderijsysteem voor opfok- en leghennen en daarmee de duurzaamheid van deze sector verhogen

Resultaten 2018

Geef een korte beschrijving van de high-lights van 2018

Geef een korte beschrijving van de projectdeliverables 2018

- Experiment 1 was tot in detail voorbereid en gepland. Vanwege de ethische toetsing is dit experiment niet van start gegaan.
- De recente wetenschappelijke literatuur op het gebied van invloedsfactoren op het verenpikgedrag is bestudeerd. Deze wordt samengevat in een wetenschappelijk artikel en in een artikel voor de pluimveesector.

Aantal opgeleverde producten in 2018 (geef in een bijlage de titels en/of omschrijvingen van de producten of een link naar de producten op de projectwebsite of andere openbare websites)

Wetenschappelijke artikelen	Rapporten	Artikelen in vakbladen	Inleidingen/workshops
0	0	0	0

Titels/omschrijvingen van belangrijkste producten in 2018 (max. 5) en hun doelgroepen

Bijlage: Titels/omschrijvingen van alle producten in 2018 of een link naar deze producten op de projectwebsite of andere publieke websites